

**Latvijas Bankas noteikumu projekta
"Ieguldījumu brokeru sabiedrību pārvaldības sistēmas noteikumi" anotācija**

Nosaukums	Ieguldījumu brokeru sabiedrību pārvaldības sistēmas noteikumi
Dokumenta veids	Latvijas Bankas noteikumi
Izdošanas pamatojums	Ieguldījumu brokeru sabiedrību likuma 31. panta ceturrtā un piektā daļa un 45. panta sestā daļa
Mērķis un būtība	<p>Saskaņā ar Latvijas Bankas likuma pārejas noteikumu 3. punktu Latvijas Bankas un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai izdotie ārējie normatīvie akti, vadlīnijas un ieteikumi piemērojami līdz dienai, kad stājas spēkā attiecīgie Latvijas Bankas ārējie normatīvie akti, vadlīnijas vai ieteikumi, bet ne ilgāk kā līdz 2024. gada 31. decembrim.</p> <p>Ņemot vērā minēto, Latvijas Banka ir izstrādājusi noteikumu projektu "Ieguldījumu brokeru sabiedrību pārvaldības sistēmas noteikumi" (turpmāk – noteikumu projekts), kas aizstās Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2022. gada 6. decembra normatīvos noteikumus Nr. 212 "Ieguldījumu brokeru sabiedrību pārvaldības sistēmas izveides normatīvie noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr. 212).</p> <p>Noteikumu projekts izstrādāts ar mērķi nodrošināt, ka Latvijas Republikā reģistrētas ieguldījumu brokeru sabiedrības (turpmāk arī – sabiedrība) izveido to darbības raksturam, apjomam un sarežģītībai piemērotu, visaptverošu un efektīvu pārvaldības sistēmu, tai skaitā nodrošina atbilstošu iekšējās kontroles funkciju darbību.</p> <p>Noteikumu projektā ietvertas prasības sabiedrības darbības organizācijai un atbilstošas organizatoriskās struktūras izveidošanai, sabiedrības stratēģijas noteikšanai un darbības plānošanai, padomes komiteju izveidošanai, sastāvam un darbības principiem, risku pārvaldīšanai, grāmatvedības un vadības informācijas sistēmas izveidošanai, aktīvu, klientu līdzekļu un informācijas sistēmu aizsardzībai, valdes un padomes funkcijām pārvaldības sistēmas jomā, kā arī iekšējās kontroles funkciju neatkarīgai darbībai un pārskata par sabiedrības dažādības politiku un praksi sagatavošanai un iesniegšanai.</p> <p>Salīdzinājumā ar Noteikumiem Nr. 212 noteikumu projektā ir svītroti to terminu skaidrojumi, kuri lietoti Ieguldījumu brokeru sabiedrību likumā, precizētas atsauces uz Finanšu un kapitāla tirgus komisijas izdotajiem noteikumiem, kā arī precizēts noteikumu nosaukums. Lai nodrošinātu Eiropas Banku iestādes 2023. gada 18. decembra pamatnostādnes Nr. EBA/GL/2023/08 "Pamatnostādnes par dažādības prakses, tostarp dažādības politikas un vīriešu un sievietes darba samaksas atšķirību, salīdzinošo novērtēšanu saskaņā ar Direktīvu 2013/36/ES un Direktīvu (ES) 2019/2034" noteikto prasību ieviešanu, noteikumu projektā iekļauta jauna nodaļa, kas nosaka pārskata par sabiedrības dažādības politiku un praksi sagatavošanas un iesniegšanas</p>

	<p>kārtību. Lai nodrošinātu pieeju, kas nosaka pārvaldības sistēmas pamatprincipu ieviešanu un iespēju sabiedrībām, veidojot savu organizatorisko struktūru, izvērtēt iespējamus riskus un interešu konfliktu iestāšanās iespējamību, noteikumu projektā ir svītrotā norma, kas paredz aizliegumu risku kontroles funkcijai un darbības atbilstības kontroles funkcijai atrasties valdes priekšsēdētāja padotībā.</p> <p>Ņemot vērā to, ka 2025. gada 1. janvārī spēku zaudēs Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2006. gada 28. jūlija ieteikumi Nr. 125 "Operacionālā riska pārvaldīšanas ieteikumi" (turpmāk – ieteikumi), šajos ieteikumos noteiktās prasības sabiedrības darbības nepārtrauktības nodrošināšanai ir iekļautas noteikumu projektā un izveidota jauna nodaļa par sabiedrības darbības nepārtrauktības nodrošināšanu, kā arī tajā ietvertas prasības atalgojuma komitejas veidošanai, kuras līdz šim bija iekļautas Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2022. gada 6. septembra normatīvajos noteikumos Nr. 162 "Normatīvie noteikumi par ieguldījumu brokeru sabiedrību atalgojuma politiku un praksi". Ievērojot to, ka Latvijā no 2024. gada 1. jūlija tiesiskais regulējums ļauj reģistrēt partnerību, noteikumu projektā ietvertā termina "ar sabiedrību saistītā persona" skaidrojums ir papildināts un tiek attiecināts arī uz reģistrētajiem partneriem atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija direktīvas 2013/36/ES par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību, ar ko groza direktīvu 2002/87/EK un atceļ direktīvas 2006/48/EK un 2006/49/EK, 88. panta 1. punktā noteiktajam.</p> <p>Noteikumu projektā ir precizēts terminu "riskā apētīte" un "riskā kapacitāte" lietojums atbilstoši Eiropas Banku iestādes 2021. gada 22. novembra pamatnostādnes Nr. EBA/GL/2021/14 "Pamatnostādnes par iekšējo pārvaldību saskaņā ar Direktīvu (ES) 2019/2034" noteiktajam, neizdalot atsevišķi terminu "riskā tolerance".</p> <p>Sabiedrība riskā toleranci nosaka atbilstoši Komisijas 2016. gada 25. aprīļa deleģētās regulas (ES) Nr. 2017/565, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu 2014/65/ES attiecībā uz ieguldījumu brokeru sabiedrību organizatoriskām prasībām un darbības nosacījumiem un jēdzienu definīcijām minētās direktīvas mērķiem, 23. panta 1. punktā noteiktajām prasībām.</p>
Leģitīmais mērķis	<p>Noteikumu projekta leģitīmais mērķis ir citu personu tiesību aizsardzība un sabiedrības labklājības nodrošināšana.</p> <p>Šo pamattiesību aizsardzību Latvijas Banka īsteno, nodrošinot finanšu tirgus uzraudzību, kurai ir vitāla nozīme finanšu sistēmas un ekonomiskajā attīstībā, iespējami pilnīgākajā veidā, lai veicinātu sabiedrības uzticēšanos finanšu tirgum un Latvijas Bankai kā konkrēto finanšu tirgus dalībnieku uzraugam, kas nodrošina iestāžu tiesisku un sabiedrības interesēm atbilstošu darbību.</p>

	<p>Indivīdam kā finanšu tirgus sistēmas daļai ir būtiski apzināties un saņemt to aizsardzības līmeni, kuru tam nodrošina finanšu tirgus uzraugs jeb Latvijas Banka, un attiecīgi Latvijas Banka finanšu tirgus uzrauga lomā ir atbildīga par tādu pasākumu veikšanu, kas aizsargā indivīda pamattiesības. Respektīvi, indivīds ir tiesīgs paļauties uz finanšu sistēmas taisnīgu uzraudzību, pretējā gadījumā indivīdam zūd uzticība finanšu sistēmai un motivācija būt šīs sistēmas dalībniekam.</p> <p>Nosakot sabiedrībām prasības un veicot šo prasību ievērošanas pārbaudes, Latvijas Banka nodrošina tai Latvijas Bankas likumā noteiktā pienākuma – veicināt ieguldītāju un noguldītāju interešu aizsardzību un finanšu tirgus ilgtspējīgu attīstību un stabilitāti – izpildi.</p> <p>Noteikumu projekts nepieciešams, lai Latvijas Banka noteiktu vienotas sabiedrībām saistošas regulējošās prasības iekšējās pārvaldības sistēmas izveidošanas jomā.</p>
<p>Samērīgums</p>	<p>Nosakot vienotas prasības pārvaldības sistēmas izveidošanai, tiek nodrošināta vienota ieguldījumu brokeru sabiedrību izpratne un pieeja regulējošo prasību interpretācijai un piemērošanai, kas ir būtisks faktors, lai nodrošinātu finanšu tirgus stabilitāti.</p> <p>Līdz ar to atbilstošākais veids, kā noteikt finanšu tirgus dalībniekiem vienotas prasības pārvaldības sistēmas izveidošanai, ir izdot tiem saistošus noteikumus. Citas alternatīvas jautājuma noregulēšanai un vienotu prasību noteikšanai nebūtu efektīvas un nesasniegtu izvirzīto mērķi, jo nenodrošinātu vienveidīgu piemērošanu.</p> <p>Izraugoties piemērotāko līdzekli leģitīmā mērķa sasniegšanai, Latvijas Banka izvērtēja, ka nebūtu atbilstoši izdot, piemēram, zemāka ranga normatīvos aktus, kuri nebūtu finanšu tirgus dalībniekiem juridiski saistoši. Tas ļauj Latvijas Bankai ne tikai efektīvāk īstenot no Latvijas Bankas likuma izrietošās tiesības un pienākumus finanšu tirgus dalībnieku uzraudzībā, bet arī veicinās ieguldītāju un noguldītāju interešu aizsardzību.</p> <p>Vienlaikus ar noteikumu projektu tiek noteiktas prasības, kuras Latvijas Banka uzraudzības ietvaros var kontrolēt un nepieciešamības gadījumā par konkrētu prasību pārkāpumu piemērot sabiedrībām korektīvos pasākumus vai sankcijas.</p> <p>Respektīvi, noteikumu projekts kopumā un tajā ietvertās tiesību normas atbilst samērīguma principam, jo, pirmkārt, ar noteikumu projekta ieviešanu tiek sasniegts leģitīmais mērķis (citu personu tiesību un sabiedrības labklājības aizsardzība). Otrkārt, nepastāv tādi alternatīvi līdzekļi, kas sasniegtu leģitīmo mērķi tādā pašā kvalitātē. Treškārt, sabiedrības labums no normatīvā akta prasību piemērošanas ir lielāks par nelielu papildu slogu un resursu ieguldījumu, kas konkrētajiem finanšu tirgus dalībniekiem varētu rasties ar uzliktajiem pienākumiem, un tos atsver sagaidāmie ilgtermiņa ieguvumi stabilāka finanšu sektora veidā.</p>

Spēkā stāšanās	2025. gada 1. janvārī. Noteikumu projektam jāstājas spēkā vienlaikus ar Latvijas Bankas 2024. gada 14. oktobra noteikumiem Nr. 323 "Noteikumi par ieguldījumu brokeru sabiedrību atalgojuma politiku un praksi".
Ietekme uz Latvijas Bankas budžetu	Normatīvā akta izdošana neietekmēs Latvijas Bankas budžeta ieņēmumus un izdevumus.
Administratīvā sloga un izmaksu novērtējums (tirgus dalībniekiem)	Noteikumu projektā ietvertu prasību izdošana jaunā redakcijā sabiedrībām nerada papildu administratīvo slogu. Kopumā noteikumu projekts neparedz būtiskas izmaiņas un tā izdošana jaunā redakcijā, kā arī tajā ietvertās prasības saistībā ar ierobežojumu mazināšanu organizatoriskās struktūras veidošanai un pārmaiņām iekšējos procesos, neradīs būtisku jaunu administratīvo slogu un izmaksas finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem ir attiecināmas noteikumu projekta prasības.
Saistītie dokumenti	<p>Ar noteikumu projektu saistītie dokumenti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Ieguldījumu brokeru sabiedrību likums; 2) Finanšu instrumentu tirgus likums; 3) Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likums; 4) Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likums; 5) Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 27. novembra direktīva (ES) Nr. 2019/2034 par ieguldījumu brokeru sabiedrību prudenciālo uzraudzību un ar ko groza direktīvas 2002/87/EK, 2009/65/EK, 2011/61/ES, 2013/36/ES, 2014/59/ES un 2014/65/ES; 6) Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija direktīva Nr. 2013/36/ES par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību, ar ko groza direktīvu 2002/87/EK un atceļ direktīvas 2006/48/EK un 2006/49/EK; 7) Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 27. novembra regula (ES) Nr. 2019/2033 par prudenciālajām prasībām ieguldījumu brokeru sabiedrībām un ar ko groza regulas (ES) Nr. 1093/2010, (ES) Nr. 575/2013, (ES) Nr. 600/2014 un (ES) Nr. 806/2014; 8) Komisijas 2016. gada 25. aprīļa deleģētā regula (ES) Nr. 2017/565, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu 2014/65/ES attiecībā uz ieguldījumu brokeru sabiedrību organizatoriskām prasībām un darbības nosacījumiem un jēdzienu definīcijām minētās direktīvas mērķiem; 9) Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa regula (ES) Nr. 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ direktīvu 94/46/EK;

<p>10) Komisijas 2019. gada 31. janvāra deleģētā regula (ES) Nr. 2019/758, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu 2015/849/ES attiecībā uz regulatīvajiem tehniskajiem standartiem minimuma darbībām un papildu pasākumu veidiem, kuri kredītiestādēm un finanšu iestādēm jāveic nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un teroristu finansēšanas risku mazināšanai konkrētās trešās valstīs;</p> <p>11) Noteikumi Nr. 212;</p> <p>12) Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 14. jūlija normatīvie noteikumi Nr. 94 "Valdes un padomes locekļu un personu, kuras pilda pamatfunkcijas, piemērotības novērtēšanas normatīvie noteikumi";</p> <p>13) Latvijas Bankas 2024. gada 25. marta noteikumi Nr. 277 "Sankciju riska pārvaldīšanas iekšējās kontroles sistēmas izveides un kontroles prasības";</p> <p>14) Latvijas Bankas 2022. gada 24. oktobra noteikumi Nr. 226 "Noteikumi par elektronisko informācijas apmaiņu ar Latvijas Banku";</p> <p>15) Latvijas Bankas 2024. gada 14. oktobra noteikumi Nr. 323 "Noteikumi par ieguldījumu brokeru sabiedrību atalgojuma politiku un praksi";</p> <p>16) Latvijas Bankas noteikumu projekts "Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas riska pārvaldīšanas noteikumi";</p> <p>17) Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2006. gada 28. jūlija ieteikumi Nr. 125 "Operacionālā riska pārvaldīšanas ieteikumi";</p> <p>18) Eiropas Banku iestādes 2021. gada 22. novembra pamatnostādnes Nr. EBA/GL/2021/14 "Pamatnostādnes par iekšējo pārvaldību saskaņā ar Direktīvu (ES) 2019/2034";</p> <p>19) Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādes 2021. gada 6. aprīļa pamatnostādnes Nr. ESMA35-36-1952 LV "Par noteikumiem FITD II atbilstības uzraudzības prasību aspektiem";</p> <p>20) Eiropas Banku iestādes 2023. gada 18. decembra pamatnostādnes Nr. EBA/GL/2023/08 "Pamatnostādnes par dažādības prakses, tostarp dažādības politikas un vīriešu un sievietes darba samaksas atšķirību, salīdzinošo novērtēšanu saskaņā ar Direktīvu 2013/36/ES un Direktīvu (ES) 2019/2034";</p> <p>21) Eiropas Banku iestādes 2021. gada 22. novembra pamatnostādnes Nr. EBA/GL/2021/13 "Pamatnostādnes par pareizu atalgojuma politiku saskaņā ar Direktīvu (ES) 2019/2034";</p> <p>22) Eiropas Banku iestādes un Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādes 2021. gada 2. jūlija pamatnostādnes Nr. EBA/GL/2021/06, ESMA35-36-2319 "Pamatnostādnes par vadības struktūras locekļu un personu, kuras pilda pamatfunkcijas, piemērotības novērtēšanu".</p>
--

Saskaņošana ar Eiropas Centrālo banku	Noteikumu projekts nav jāsaskaņo ar Eiropas Centrālo banku.
Saskaņošana ar citām publiskām un privātām personām	Noteikumu projekts tiks publicēts Latvijas Bankas tīmekļvietnes www.bank.lv sadaļas "Tiesību akti" apakšsadaļā "Sabiedrības līdzdalība", aicinot iesniegt priekšlikumus. Vienlaikus par noteikumu projektu un notiekošo sabiedrības līdzdalību individuāli tiks informēta Latvijas Finanšu nozares asociācija un ieguldījumu brokeru sabiedrības.
Saskaņošanas rezultāti	Informācija tiks aktualizēta pēc sabiedrības līdzdalības noslēguma.

Eiropas Savienības tiesību aktu pārņemšanas/ieviešanas tabula

Latvijas Bankas noteikumu projekta nosaukums: "Ieguldījumu brokeru sabiedrību pārvaldības sistēmas noteikumi" (turpmāk – noteikumu projekts)

Eiropas Savienības tiesību akta nosaukums: Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 27. novembra direktīva (ES) Nr. 2019/2034 par ieguldījumu brokeru sabiedrību prudenciālo uzraudzību un ar ko groza direktīvas 2002/87/EK, 2009/65/EK, 2011/61/ES, 2013/36/ES, 2014/59/ES un 2014/65/ES (turpmāk – Direktīva Nr. 2019/2034/ES)

<p>Eiropas Savienības tiesību akta pants, punkts vai apakšpunkts, kurā paredzētās prasības Latvijā jāizpilda</p> <p><i>(Norāda pēc iespējas konkrētāku teksta vienību)</i></p>	<p>Noteikumu projekta punkts vai apakšpunkts, kas izpilda A ailē minēto prasību</p> <p><i>(Norāda pēc iespējas konkrētāku teksta vienību)</i></p>	<p>Vai A ailē minētā prasība ar B ailē minēto noteikumu projekta punktu vai apakšpunktu tiek izpildīta pilnībā vai daļēji?</p> <p><i>(Ja daļēji, norāda, kur un kā ir vai tiks nodrošināta prasības pilnīga izpilde)</i></p>	<p>Vai B ailē norādītais noteikumu projekta punkts vai apakšpunkts paredz stingrākas prasības, nekā A ailē minētā prasība?</p> <p><i>(Ja paredz stingrākas prasības, norāda pamatojumu šādu stingrāku prasību nepieciešamībai)</i></p>	<p>Vai A ailē minētā prasība ir jāizpilda obligāti?</p> <p><i>(Ja Eiropas Savienības tiesību akts paredz izvēles iespēju, norāda, vai un kādēļ šī rīcības brīvība Latvijā ir vai nav jāizmanto)</i></p>	<p>Vai A ailē minētais Eiropas Savienības tiesību akts paredz dalībvalsts paziņošanas pienākumu Eiropas Savienības institūcijām?</p> <p><i>(Ja paredz, norāda, kas un kādā termiņā šo paziņošanas pienākumu izpildīs)</i></p>
A	B	C	D	E	F
Direktīvas 2019/2034/ES 28. panta 1. punkts	Noteikumu projekta 10.2. un 95.4. apakšpunkts	Izpilda pilnībā	Nē	Jā	Direktīvas 2019/2034/ES

Direktīvas 2019/2034/ES 28. panta 2. punkts	Noteikumu projekta 62. punkts un 95.9. apakšpunkts	Izpilda pilnībā	Nē	Jā	67. panta 3. punkts paredz, ka dalībvalstis paziņo Eiropas Komisijai un Eiropas Banku iestādei par šīs direktīvas prasību pārņemšanu. Pēc noteikumu projekta apstiprināšanas Latvijas Bankas padomē minēto paziņošanas pienākumu attiecībā uz Eiropas Komisiju izpildīs Finanšu ministrija, savukārt Eiropas Banku iestādei paziņos Latvijas Banka.
Direktīvas 2019/2034/ES 28. panta 3. punkts	Noteikumu projekta 18. un 109. punkts un 68.3. apakšpunkts	Izpilda pilnībā	Nē	Jā	
Direktīvas 2019/2034/ES 28. panta 4. punkts	Noteikumu projekta 74. punkts, 11.1. apakšnodaļa un 95.4. apakšpunkts	Izpilda pilnībā	Nē	Jā	
Direktīvas 2019/2034/ES 28. panta 5. punkts	Noteikumu projekta 79. punkts	Izpilda pilnībā	Nē	Jā	
Direktīvas 2019/2034/ES 29. panta 1. punkta pirmās daļas ievaddaļa	Noteikumu projekta 63. punkts	Izpilda pilnībā	Nē	Jā	
Direktīvas 2019/2034/ES 29. panta 1. punkta pirmās daļas a), b), c) un d) apakšpunkts	Noteikumu projekta 64. punkts un 65.1., 65.2., 65.3. un 65.4. apakšpunkts	Izpilda pilnībā	Nē	Jā	
Direktīvas 2019/2034/ES 29. panta 1. punkta otrā daļa	Noteikumu projekta 5. un 11. punkts	Izpilda pilnībā	Nē	Jā	
Direktīvas 2019/2034/ES 29. panta 3. punkts	Noteikumu projekta 3. punkts	Izpilda pilnībā	Nē	Jā	
Direktīvas 2019/2034/ES 33. pants	Noteikumu projekta 74. punkts un 11.2. apakšnodaļa	Izpilda pilnībā	Nē	Jā	